

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

KÖN, FAMILJEBILDNING OCH POLITISK AMBITION, FINNS DET NÅGOT SAMBAND?

- En studie om ungas syn på familjebildning i
kombination med en politisk karriär

Kandidatuppsats i Statsvetenskap

VT 2015

Anna Lindroos

Handledare: Patrik Öhberg

Antal ord: 9607

Abstract

American research has concluded that women are substantially less likely to strive for a political career than men (e.g Fox & Lawless 2004, Lawless & Fox 2005; Fox & Lawless 2014b). Conclusions state that socialization processes are an important explanation and that family responsibility may depress women's political ambition. The research is missing an European perspective; therefore this study investigates young men and women's political ambition in combination with expectations about family responsibilities in Sweden. The socialization process theory was examined by conducting a survey from members of political youth parties, represented in the Swedish parliament. All hypotheses of the study got support; no differences can be seen between women and men in a Swedish context, but because of the high loss of participants, the results must be seen with care. The conclusion indicates that the socialization theory got support; it should be able to explain the deficit in women's ambition in the American context. This is so because no differences could be seen in Sweden; where several actions been taken to *even* differences in the socialization process, which might explain Sweden's fairly equal political representation.

Keywords; Politisk ambition, familjebildning, socialisering, normer, kön, kvinnor, män, ungdomsförbund.

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Teoretiskt ramverk	4
2.1 Differentierade socialiseringsprocesser & kvinnans roll i familjen	4
2.2 Tidigare forskning	5
3 Studiens syfte, frågeställningar & hypoteser	8
3.2 Frågeställningar och hypoteser	8
4 Val av fall	9
5 Metod	11
5.1 Statistisk design	11
5.2 Analysenheter	12
5.3 Enkät distributionen	13
5.5 Kön	15
5.6 Förväntan på familjebildning	16
6.7.1 Utbildningsnivå	17
5.7.2 Ålder	17
5.7.3 Ålder för medlemskap i förbundet	18
5.7.4 Förbundsuppdrag idag	18
5.7.5 Kandidering till valet 2014	18
5.7.6 Partitillhörighet	19
6 Resultat	20
Modell 1	21
Modell 2	23
Modell 3	23
Modell 4	24
7 Analys/diskussion och slutsats	25
7.2 Slutsats	29
7.3 Förslag till vidare forskning	30
8 Referenser	32
9 Appendix	36

1 Inledning

Trots att vi nått en bra bit in på 2000-talet så har en jämn könsfördelning av politiska mandat inte nått lika långt. Kvinnor utgör idag ca 22 % av den politiska makten runt om i världen, enligt Inter-Parliamentary Union (IPU) (2015). Även om siffrorna är högre på sina håll kan vi konstatera att könsglappet är substantiellt, kvinnor saknas på offentliga maktpositioner. Förklaringsfaktorerna till varför könsglappet är bestående, är flera. Det talas bland annat om institutionella förhållanden som en påverkansfaktor på kvinnligt politiskt deltagande (Wide 2006). Liksom att kvinnor generellt har sämre socio-ekonomiska faktorer, vilket hör samman med en lägre grad av politiskt engagemang (Burns, Schlozman & Verba 1997:374). Ett proportionellt valsätt, kvinnliga ”role models” inom politiken och en lång tradition av kvinnlig rösträtt är andra faktorer som konstaterats ökar kvinnors deltagande inom politiken (Campbell & Wolbrecht 2006; Wide 2006). Men även inom stater där förhållandena för kvinnlig representation är gynnsamma så är det kvinnliga underskottet, ett faktum.

”De folkvalda organen är demokratins hjärta och det kan inte ses som oproblemiskt om kvinnor och män inte deltar i dessa organ i samma utsträckning, oavsett om det beror på att kvinnor inte släpps in eller att kvinnor inte vill delta. I båda fallen är det att betrakta som att demokratin inte fungerar till fullo” (Wide 2006:6).

På senare tid har forskningen försökt förstå om den skeva könsfördelningen kan förklaras av att kvinnor *inte vill* göra en politisk karriär, i samma utsträckning som män, vilket är en teori som fått stöd. Skillnader i politisk ambition är nämligen substantiella mellan könen (se exempelvis; Fox & Lawless 2004, Lawless & Fox 2005; Fulton, Maestas, Maisel & Stone 2006; Lawless & Fox 2008; Fox & Lawless 2014; Fox & Lawless 2014b; Holman & Schneider 2014) och forskningens slutsatser pekar på att socialiseringsprocessen är av betydelse. Att kvinnor till följd av en differentierad socialisering har en lägre grad av politisk ambition, då de bland annat saknar erfarenhet av de faktorer som kan inspirera till en politisk karriär.

Socialiseringsprocessens betydelse har även undersökts i relation till hur det privata interagerar med det offentliga, för kvinnor. Att roller inom familjen skulle kunna förklara kvinnors lägre grad av ambition (se exempelvis; Sapiro 1982; Thomas 2002; Fulton et al.

2006; Fox & Lawless 2014). Men resultaten är motsägelsefulla och forskningen på personer utan ett politiskt mandat, än enbart gjord inom en amerikansk kontext. Att pröva teorin om differentierade socialiseringsprocessers applicerbarhet på andra fall är således nödvändigt för att förstå dess giltighet.

De amerikanska förhållandena skiljer sig av flera anledningar från de svenska. I fråga om könsfördelningen av den politiska makten så har Sveriges utveckling gått längre än USAs. Här besitter kvinnor 43,6 % av de politiska mandaten och Sverige befinner sig därför på plats sex i världen gällande antal kvinnliga ledamöter, medan motsvarande siffra för USA är 19,3 % (IPU 2015). Att pröva teorin om socialiseringsprocessen som betydelsefull på politisk ambition inom Sverige, är relevant, för att teorin då kan sägas prövas på ett kritiskt fall. Eftersom Sverige vidtagit omfattande statliga åtgärder för att minska skillnader mellan könen och eftersom Sverige har en relativt hög kvinnlig representation (Wide 2006).

Tillvägagångssättet för studien blev att genomföra en webbaserad enkätundersökning till samtliga av riksdagspartiernas ungdomsförbund. Studiens samtliga hypoteser fick stöd; inga skillnader i ambition kunde mätas mellan könen. Detta kan *tänkas stärka* de amerikanska resultaten om socialiseringsprocessen som betydelsefull för politisk ambition. Eftersom åtgärderna som Sverige vidtagit för att jämna ut socialiseringsprocessens betydelse, torde vara en bidragande förklaring till Sveriges relativt höga kvinnliga representationen.

Upplägget för studien är det följande; I kommande avsnitt kommer läsaren att vägledas genom den teoretiska bakgrund som motiverar studien, vilken inkluderar både teoriförankring och tidigare forskningsresultat. Därefter kommer studiens syfte, frågeställningar och hypoteser. En motivering av det valda fallet handlar efterföljande avsnitt om och sedan kommer ett avsnitt om metod, inom vilken studiens operationaliseringar samt specificering av variabler förtydligas. Slutligen följer ett avsnitt om resultat och en avslutande analys- och diskussionsdel.

2 Teoretiskt ramverk

2.1 Differentierade socialiseringsprocesser & kvinnans roll i familjen

Den amerikanska forskningen har förklarat skillnader i politisk ambition¹ till följd av flera faktorer, vilka alla grundas i en teori om *differentierade socialiseringsprocesser*. Till följd av differentierade socialiseringsprocesser har män i högre grad än kvinnor blivit uppmuntrade till att ta politiska mandat, varit mer benägna att utföra tävlingsidrott samt varit mer benägna att diskutera politik under uppväxten. *Bristen på erfarenhet* av dessa faktorer kan förstås resultera i en lägre grad av politisk ambition hos kvinnan (se Fox & Lawless 2004; Lawless & Fox 2005; Lawless & Fox; 2008; Fox & Lawless 2014b).

Kvinnor och mäns differentierade socialiseringsprocesser ligger även till grund för att kvinnor upplever större hinder för politiskt deltagande, än män. Detta är till följd av att *patriarkala strukturer* präglar politiken, som även kan förklara varför kvinnor upplever sig tvingade till högre prestationer, för att bevisa sitt existensberättigande inom den politiska kulturen (Fox & Lawless 2004; Lawless & Fox 2005; Lawless & Pearson 2007; Lawless & Fox 2008).

Forskningen talar även om socialiseringsprocessen som betydelsefull för *de interna faktorerna hos kvinnan*, som kan klargöra en lägre grad av ambition. Alltså att kvinnor har lägre självförtroenden, vilket gör att de upplever sig vara mindre kvalificerade för politiska mandat, än vad män gör med likvärdiga meriter. Men även att kvinnor fäster större vikt vid att erhålla stöd från sin partner vid en kandidering, än vad män gör (Lawless & Fox 2005; Fox & Lawless 2014).

Kvinnans roll inom familjen grundar sig även i teorin om differentierade socialiseringsprocesser. Att socialiseringsprocesserna bidrar till att det primära ansvaret över familjen läggs på kvinnor, vilket resulterar i en mindre andel fritid och således en bristande ork. Att normerna gällande ansvarsfördelningen inom familjen är så starka att kvinnans roll fortsätter att vidmakthållas trots att det ger kvinnor en lägre ställning och en lägre grad av

---

¹ Politisk ambition, här definierat som kvinnor och mäns benägenhet till att söka politiska mandat på lokal, regional eller nationell nivå.

² Politiska karriärsambitioner, här uttryckt som individernas benägenhet till att inneha en

ekonomisk frihet. Detta menar forskningen kan vara bidragande till kvinnors lägre grad av politisk ambition (se exempelvis; Sapiro 1982; Thomas 2002; Fox och Lawless 2004; Lawless & Fox 2005; Fulton et al. 2006; Lawless & Fox 2008).

På grund av teorin om differentierade socialiseringsprocessers omfattande karaktär så avgränsar sig studien till att endast undersöka om just kvinnors roll inom familjen kan förklara en lägre grad av politisk ambition inom Sverige. Anledningen till detta görs för att det anses som något allmänt vedertaget att ansvarsfördelningen inom familjen har en hämmande effekt på kvinnans politiska deltagande (Burns, Schlozman & Verba 1997). Därför blir det även relevant att undersöka om så är fallet.

2.2 Tidigare forskning

Virginia Sapiro (1982) gjorde en av de tidigaste studierna angående politisk ambition och familjeförhållanden. Hon undersökte personer som redan hade ett politiskt mandat i kombination med personer utan. Sapiro kommer fram till att både kvinnor och män upplever konflikt mellan familjen och deras politiska engagemang, men att det är mer troligt att kvinnor med barn inte får utlopp för sin politiska ambition, som männen får i samma situation. Sapiro visar även att de kvinnor som hade ett politiskt mandat var äldre, hade färre och även äldre barn, än deras manliga kollegor. Sapiro kommer således fram till att män i högre grad är villiga att betala det pris som en politisk karriär kan innebära för deras familj, medan kvinnor väljer familjen framför politiken. Sapiro belägger även att kvinnor därför förskjuter en politisk karriär tills barnen blivit mer självständiga och att de kvinnor som upplever störst svårigheter med att kombinera en politisk karriär och föräldraskap, får en lägre grad av politisk ambition (Sapiro 1982).

Thomas kommer fram till liknande resultat. Hon menar att det är mer troligt att kvinnor förskjuter, eller helt avstår, en politisk karriär i högre grad än män. Thomas belägger även att de kvinnor som ändå satsade på politiken hade ett färre antal barn eller inga alls, i förhållande till männen. Att kvinnliga politiker därför är mer påverkade av privata omständigheter, än deras manliga kollegor (Thomas 2002).

Annan forskning som gjorts på familjeförhållandenas påverkan har visat motsatta resultat. Nämligen att kvinnor i högre grad än män tar politiska mandat under småbarnstiden, vilket

betyder att kvinnor inte alls väljer bort politiken (Burt-Way & Kelly 1992). Barn upplevdes dock som ett större hinder för en politisk karriär bland kvinnorna, men kvinnorna uppgav sig även kunna överkomma barn som hinder i högre utsträckning än män (Burt-Way & Kelly 1992). Även Fulton et al. kommer fram till att kvinnor inte hindras från att kandidera till politiska mandat när de har småbarn, trots att ambitionen blev tydligt lägre (2006). Både Thomas, Burt-Way & Kelly och Fulton et al. undersöker dock personer som redan har politiska mandat.

Ser vi till forskningen som gjorts på personer utan ett mandat så har en studie inte kunnat påvisa några skillnader i politisk ambition mellan kvinnor och män (Fox, Lawless & Feeley 2001), men studien bör förstås som ett undantagsfall. All annan forskning inom ämnet har nämligen visat på substantiella skillnader mellan könen i politisk ambition (se exempelvis Lawless & Fox 2005; Fox & Lawless 2008; Fox & Lawless 2014; Fox & Lawless 2014b). Resultaten som Fox, Lawless och Feeley visade torde således kunna förstås som mer eller mindre av en tillfällighet.

En studie har särskilt undersökt familjeförhållandenas påverkan hos en population bestående av personer från de yrkesgrupper, ur varifrån de flesta med ett politiskt mandat härstammar. Såsom från juristyrken eller arbeten rörande politisk administration bland andra. Resultaten blev att skillnaderna i politisk ambition inte främst kan förklaras av familjevariabeln, då analyserna varken visade signifikanta samband till barn eller ansvarsfördelning. Trots de substantiella könsskillnaderna i ambitionen (Fox & Lawless 2014). Att särskilt undersöka förväntan på familjebildning är ändå relevant. För om kvinnans roll i familjen har en hämmande effekt på politisk ambition, kan vi anta att de kvinnor som upplever störst svårigheter med att kombinera ett högpresterandeyrke med familjeansvar, redan självselekerats. Dessa kvinnor torde därför redan selekterats i detta fall och innefattas därmed inte heller inom ramarna för den ovannämnda studien. Den lärdom som istället kan dras ifrån studien är att det förmodligen finns ett antal faktorer som kan påverka politisk ambition, familjeansvaret kan alltså vara en liksom även tidigare studier från samma forskare visat (Fox & Lawless 2004; Lawless & Fox 2005; Lawless & Fox 2008).

Forskningen så här långt har visat på motsägelsefulla resultat gällande familjeförhållandenas påverkan. Forskningen har även till viss del varit gjord på personer med ett politiskt mandat, då studier på personer utan är begränsade (Fox & Lawless 2004). De presenterade studierna

har också enbart varit gjorda inom en amerikansk kontext, vilken av flera skäl kan sägas vara olik den svenska och är något som kommer beskrivas mera under, val av fall.

3 Studiens syfte, frågeställningar & hypoteser

3.1 Studiens syfte

Studiens syfte är att pröva om de amerikanska slutsatserna gällande teorin om differentierade socialiseringsprocesser är giltiga inom en annan kontext, nämligen den svenska. Studien ämnar pröva slutsatserna på ett kritiskt fall såsom Sverige är, för att ge teorin ökat stöd om den visar sig stämma. Studien ämnar därför även redogöra för om kvinnor, upplever sig tvingade till att välja mellan familj och en politisk karriär, i högre grad än män. Om kvinnors förväntan på familjeansvaret således skulle leda till en självselektion gällande en politisk karriär.

3.2 Frågeställningar och hypoteser

Studiens frågeställningar är således;

- Finns det signifikanta skillnader även i Sverige mellan unga kvinnor och män i deras politiska ambitioner?
- Kan skillnaderna således förstås i att unga kvinnor och män har olika förväntningar gällande familjebildning?
- Finns det signifikanta skillnader *mellan* kvinnor respektive *mellan* män, så att de med störst förväntan på familjebildning har en lägre grad av politisk ambition?

H1: Inom en relativt jämställd politisk kontext så kommer inga signifikanta skillnader i politisk ambition finnas mellan könen.

H2: Inom en relativt jämställd politisk kontext kommer inte heller signifikanta skillnader finnas mellan könen politiska ambitioner när förväntan på familjebildning inkluderas i analysen.

H3: Inom en relativt jämställd politisk kontext så kommer inga skillnader heller att finnas separat mellan kvinnor i deras politiska ambitioner, när förväntan på familjebildning tas med i analysen. Liksom att inga skillnader kommer att finnas separat mellan män i deras politiska ambitioner, när förväntan på familjebildning tas med i analysen.

4 Val av fall

Att Sverige motiveras som studeringsfall för teorin om differentierade socialiseringsprocesser förklaras av att de institutionella förhållandena, är annorlunda länderna emellan. Sverige präglas av en generell och stark välfärdsstat där statliga åtgärder vidtagits för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till arbete och familjebildning. Såsom att vi har en väl utbyggd barnomsorg och en generös föräldraförsäkring, vilket gör att Sverige karaktäriseras av en tvåförsörjningsmodell (se exempelvis Johansson 2001; Wide 2006; Freidenvall 2013; SOU:2014:6). Sverige har till följd av dessa åtgärder kommit långt i arbetet för jämställdhet, vilket kan förstås när vi ser till siffrorna som visar att Sverige befinner sig på plats fyra i världen, när det totala måttet för jämställdhet mellan könen sammanställts (World Economic Forum 2014).

Utöver detta så präglas Sverige även av gynnsamma institutioner för kvinnligt politiskt deltagande. Eftersom Sverige har en historia av ett starkt socialdemokratiskt styre och en lång tradition av kvinnlig rösträtt (Wide 2006). I och med att Sverige befinner sig i topp när det kommer till den kvinnliga politiska representationen, i världen så finns det även gott om kvinnliga förebilder inom politiken. Ett proportionellt valsätt, har även visat sig öka kvinnors chanser att nå politiska mandat. Samt att det varit praxis för de svenska partierna att ha en kvinnlig representant på varannan plats på valsedlarna. Alla dessa faktorer har visats haft påverkan på kvinnligt politiskt deltagande (Ibid.).

Dessa faktorer skiljer således den amerikanska kontexten från den svenska, vilket innebär att när teorin om differentierade socialiseringsprocesser appliceras på Sverige, så provas den på ett kritiskt fall, inga skillnader i politisk ambition borde finnas mellan könen här.

En studie som mätt svenska riksdagsledamöters politiska karriärsambitioner² belägger även denna studies hypoteser, då inga skillnader fanns mellan könen. Slutsatsen blev därför att kvinnor och män som är invalda i riksdagen, besitter samma grad av politisk karriärsambition, utifrån de vetenskapliga definitionerna för detta (Öhberg 2011:62).

---

² Politiska karriärsambitioner, här uttryckt som individernas benägenhet till att inneha en bestämd, långsiktig strävan efter att uppnå en högre och svåruppnådd politisk positionering.

En annan svensk studie (Hanssons 2012) som gjorts på riksdagsledamöter 2010, visade att kvinnor och män upplever lika stora möjligheter till inflytande och politisk avancering, såvida kraven på politikerna från hemmiljön är desamma, vilket de var. För studien skulle respondenterna även uppge om de hade barn, även detta var något som inte skilde sig signifikant mellan könen. Forskaren gav dock en egen potentiell förklaring till varför inga skillnader uppmätts och pekar på att en möjlig självselektion äger rum hos de personer som upplever störst krav från deras hemmiljö (Hansson 2012:320). Resultaten och forskarens egna spekulationer motiverar likaså denna studie. Då den pekar på behovet av att mäta politisk ambition hos personer utan ett mandat, för att kunna fastställa eller utesluta att en ”naturlig” selektion äger rum, inom Sverige.

5 Metod

5.1 Statistisk design

Studien är förklarande och teoriprovande i sin karaktär då den ämnar besvara varför skillnader kan existera i politisk ambition. För en teoriprovande studie med ett flertal analysenheter som denna, är den statistiska designen ett gott val (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wägnerud 2012). En kvalitativ studie med ett färre antal analysenheter kunde fungerat som ett alternativ till studiens nuvarande design, då förväntan på familjebildning och politisk ambition hade kunnat mätas mer djupgående, genom exempelvis intervjuer. Men eftersom studiens ambition är göra resultaten så generaliserbara som möjligt, så är ändå den statistiska designen mest lämplig (ibid.).

För att pröva studiens hypoteser har en webbaserad enkätundersökning genomförts, som medlemmarna i riksdagspartiernas ungdomsförbund blivit ombedda att besvara.

Ungdomsförbunden har genom en webblänk, själva distribuerat enkäten till deras medlemmar, vilket möjliggjort att enkäten kunnat distribueras utan att vare sig kontaktuppgifter eller personlig information om förbundsmedlemmarna behövt röjas.

Av de åtta ungdomsförbunden som kontaktades så gick alla med på att delta i någon utsträckning. Ett totalurval av populationen har eftersträvat men en svaghet i undersökningen hör samman med detta. Då ungdomsförbunden deltog utifrån sina egna förutsättningar så har distributionen av enkätlänken skilt sig åt mellan förbunden, vilket diskuteras mer nedan.

Resultatet från studien blev oavsett att 474 personer besvarade enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på ca 1 % av det samlade medlemsantalet för alla förbunden (se bortfallstabell under analys och diskussion), vilket alltså är väldigt lågt. Av dessa valde endast 393 personer att uppge kön, och därmed är det 393 antal svar som analyserats i studien.

Enkätens upplägg var först ett antal frågor av mer generell karaktär, såsom vilket ungdomsförbund de tillhörde och hur de blev medlemmar i förbundet. Efter det följde ett antal frågor om politik, ett avsnitt om familjepreferenser och slutligen frågor om utbildning, bostadsort, kön och liknande.

5.2 Analysenheter

Studiens analysenheter har varit unga med medlemskap i ett politiskt ungdomsförbund, vars moderparti blev inröstat i riksdagsvalet 2014. Dessa ungdomsförbund är således; Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund³, Moderata ungdomsförbundet⁴, Grön ungdom, Sverigedemokratisk ungdom⁵, Liberala ungdomsförbundet⁶, Ung vänster, Centerpartiets ungdomsförbund⁷ samt Kristdemokratiska ungdomsförbundet⁸ (Valmyndigheten 2015). Gällande partitillhörigheten hos respondenterna är fördelningen den följande: SSU: 2,8 %, MUF: 1 %, Grön ungdom: 18,9 %, SDU: 9,6 %, LUF: 15,3 % Ung vänster: 7,5 % CUF: 42 % och KDU: 2,8 %. Fördelningen är således ojämn, vilket diskuteras under analysdelen, tillsammans med en tabell som redovisar bortfallet.

Chansen att studiens respondenter funderat över en politisk karriär torde således vara högre än hos ungdomar överlag. Detta kan även ses som en potentiell nackdel för studien, då en selektion redan kan ha ägt rum. Alltså att det skulle vara de mest karriärsinriktade ungdomarna som går med i ett politiskt förbund, vilka därför kan tänkas inte uppleva några svårigheter med en framtida familjebildning och karriär. Eftersom karriären då kan vara det som värdesätts högst. Risken för att så är fallet är dock relativt låg och värd att ta, då många fördelar finns med att undersöka populationen.

För det första kan vi utgå ifrån att de har ett visst politiskt intresse, eftersom det krävs en aktiv handling att gå med i ett förbund. En viss grad av politiskt intresse kan även hävdas vara nödvändigt för att inneha politisk ambition, vilket kan tänkas göra resultaten mer rättvisande, då personer utan ett politiskt intresse naturligt exkluderas från studien. *För det andra* så har den begränsade forskning som finns, visat att politiska ungdomsförbund kan fungera som en politisk skola, där medlemmarna kan tränas i politisk argumentation (Hooge, Stolle & Stouthuysen 2004). Vi kan därför anta att vissa av de övriga faktorer som den amerikanska

---

³ Hädanefter benämnt SSU

⁴ Hädanefter benämnt MUF

⁵ Hädanefter benämnt SDU

⁶ Hädanefter benämnt LUF

⁷ Hädanefter benämnt CUF

⁸ Hädanefter benämnt KDU

forskningen påvisat påverkar ambitionen (exempelvis diskussion av politik under uppväxtåren) jämnas ut. Därav kan studien undersöka specifikt familjeförväntan, under mer kontrollerade former då övriga variabler kan tänkas bli mer homogena. *För det tredje* kan medlemskap i ett politiskt ungdomsförbund även ge goda fördelar för den politiska karriären. Genom att medlemmarna har möjlighet att inkluderas i värdefullt nätverksbyggande, vilket också kan inverka på hur högt en politiker kan klättra karriärmässigt. *För det fjärde* kan politiska ungdomsförbund verka som en stor rekryteringskälla för dess moderpartier (Hooge, Stolle & Stouthuysen 2004), vilket gör det karriärmässigt strategiskt att gå med i ett ungdomsförbund.

5.3 Enkät distributionen

Liberala ungdomsförbundet samarbetade genom att lägga ut länken till enkäten på deras intranät samt på den interna Facebooksidan. Intranätet har *samtliga medlemmar tillgång* till, men användningen kan sägas vara begränsad till de mest aktiva. Därmed kan vi anta att de 72 LUF:are som besvarat enkäten är mer aktiva än den generelle medlemmen, då det krävts att deltagaren aktivt besökt LUFs Facebooksida eller intranät. 60 svar från LUF analyserades då 60 var det antal personer som uppgett kön.

SSU skickade ut enkäten till alla deras medlemmar, via deras veckofrekventa medlemsbrev. Då mailadresser till samtliga medlemmar bör vara uppdaterade kan vi hoppas att enkäten nått alla och att det således funnits *möjlighet för alla* inom förbundet att delta i undersökningen. Trots detta blev svarsfrekvensen bland den lägsta då 14 SSU:are besvarade enkäten varav 12 personer uppgav kön och således bifogades i analysen.

Ung vänster har inte velat delta på nationell nivå överhuvudtaget. Av den anledningen har samtliga av Ung vänsters distrikt kontaktats via mail och i de fall då telefonnummer existerat, via telefon. I de flesta fall har distriktsförbunden aldrig svarat och i dagsläget kan jag endast säga med säkerhet att tre distrikt distribuerat enkätlänken. Distrikten som svarade ja till att delta var Skåne, Storstockholm och Blekingedistriktet men de distribuerade *endast enkäten till deras aktiva medlemmar*. Svardsdeltagandet från Ung vänster uppkom således till 33, varav 29 uppgav kön och inkluderades i analysen. Distrikten; Sörmland, Uppsala, Jämtland och Göteborg/Bohuslän svarade uttryckligen nej till att distribuera enkäten men enkätlänken har trots detta även skickats till dessa distrikt i händelse av att de skulle ändra uppfattning.

Skaraborgsdistrikt svarade på mail den 5e februari att de skulle distribuera enkäten men då svarsfrekvensen inte steg, och information redan gått ut om att enkäten skulle avslutas den 16e februari, så antas att den aldrig hann distribueras till Skaraborgsdistriktets medlemmar. Övriga 13 distrikt kunde aldrig nås, varken via mail eller telefon. Sammanlagt gick sex mail ut till dessa distrikt, som aldrig besvarades, men där länken till enkäten bifogades.

MUF distribuerade enkätlänken via deras interna mailnätverk. Det interna mailnätverket kan alla medlemmar få tillgång till men det *krävs en begäran om access*. Således är det endast de mest aktiva som har haft möjlighet att besvara enkäten och uppgifter på hur många som i dagsläget har tillgång till mailnätverket har inte gått att få fram. Svarsfrekvensen från MUF blev således den lägsta med endast 4 deltagare totalt. Samtliga fyra svar analyserades.

CUF är det förbund som visat störst intresse för enkäten då de valde att se den som en internundersökning. Således mailades enkäten ut till alla CUFs medlemmar (som hade en giltig mailadress). CUFs svarsfrekvens blev därför det högsta av förbunden med 190 deltagare varav 163 uppgav kön. Eftersom enkäten besvarades av 474 personer så var nästan hälften av enkätens deltagare centerpartister.

KDU distribuerade länken till enkäten på deras intranät, dit alla medlemmar har tillgång. Men återigen så kan vi anta att det endast är de mest aktiva som regelbundet besöker intranätet och således besvarade enkäten. Det var således få deltagare från KDU, endast 16 stycken, av dessa uppgav 11 kön.

Grön ungdom publicerade enkätlänken på deras interna Facebooksida, till vilken *alla medlemmar som vill*, har tillgång. 99 av respondenterna uppgav medlemskap i Grön ungdom, vilket således är det förbund med högst svarsfrekvens efter CUF. I analysen användes dock enbart 77 då det var det antal som även uppgett kön.

SDU distribuerade enkätlänken till *alla medlemmar med ett förtroendeuppdrag* inom förbundet. Dessa är 136 personer varav 44 personer besvarade enkäten, 37 av dem uppgav kön. Av den här anledningen bör undersökningens resultat förstås med försiktighet då representativiteten för deltagarna på medlemmarna i stort, kan ifrågasättas. Eftersom det inte fanns möjlighet för alla förbundsmedlemmar att besvara enkäten.

5.4 Politiska karriärsambitioner

Studiens beroende variabel är politisk ambition. Att inneha politisk ambition kan sägas vara en tolkningsfråga, vad är politisk ambition egentligen? Fox och Lawless har ju som redogjort definierat politisk ambition som individernas vilja att söka mandat på lokal, regional, nationell och överstatlig nivå (2005). Medan Öhberg (2011) definierade politisk *karriärsambition* som individernas långsiktiga strävan efter en svåruppnådd och högre position. Alltså två lite olika definitioner på politisk ambition, där den ena ställer en allmänfråga om individernas vilja till att någonsom söka ett politiskt mandat. Medan den andra operationaliserar ambitionen genom en fråga om vilken position populationen helst har om några år. I denna studie så operationaliseras politisk ambition som individernas uppfattningar om hur viktigt de anser det vara med en politisk karriär. Operationaliseringen har valts för att Öhbergs fråga skulle kunna bli lite för konkret för en yngre population, vars främsta sysselsättning inte är politik. Att ställa en för rak fråga om karriär skulle även kunna leda till att respondenterna vill dölja deras politiska ambitioner (Öhberg 2011:44). Enkätfrågan som använts är därför den följande; Hur viktig är en politisk karriär för dig?⁹ Den förväntas således fånga en mer allmän politisk ambition, där höga värden av ambition kodats med högre siffror.

5.5 Kön

Kön är en av studiens oberoende variabler, vars samband kommer prövas på den politiska ambitionen och till förväntan på familjebildning. Kön operationaliseras genom enkätfrågan; Är du? Där svarsalternativen var; Kvinna, Man samt Annat, vilken hämtats från Mod-institutets politikerundersökning (2012). För att kunna mäta frågan har den kodats om till en dummyvariabel där ”Man” fått värdet 1 och där svarsalternativet ”annat” uteslutits ur analysen. Således kan alla andra förstås vara kvinnor, alltså 0, och egenskapen ”kvinna” blir därför referensgrupp i analysen. Tolkningar av värden på kön ska därför förstås i förhållande till de kvinnliga svaren.

---

⁹ Svarsalternativen var; Mycket viktig (kodats som 4), ganska viktig (kodats som 3) varken eller (kodats som 2) ganska oviktig (kodats som 1) samt mycket oviktig (kodats som 0).

5.6 Förväntan på familjebildning

Förväntan på familjebildning är studiens andra oberoende variabel som förväntas påverka politisk ambition. Det är förväntan på familjebildning som undersöks i och med att populationen är relativt ung och till största del ännu inte föräldrar. Begreppet familjebildning syftar till individernas vidare syn och preferenser gällande att få barn och allt vad det innebär i form av tid och arbete.

Operationaliseringen av förväntan på familjebildning görs därför genom en indexkonstruktion av ett antal enkätfrågor. Dessa har tagits från en artikel av Söderberg, Lundgren, Christensson och Hildingsson (2013). Forskarna har i artikel sammanställt ett mått för att kunna mäta förväntan och viljan till att få barn. Skalan är utformad och prövad för ett på ett gott och sammanställt sätt förstå förväntan på barn hos unga kvinnor. Utifrån det så har fyra frågor valts ut som varit lämpliga att ställa, oavsett respondentens kön. Frågorna som ställdes lyder; Jag har svårt att föreställa mig ett liv utan barn, Jag ser framemot att en dag bli förälder, Att vara förälder skulle ta för mycket av min egentid samt, Att få barn kommer begränsa min karriär¹⁰.

Svarsalternativen har vid skapandet av indexkonstruktionen kodats om så att höga värden återspeglar en starkare vilja/avståndstagande från barn som hinder. Det sammanställda Cronbach's alpha värdet för indexet blev då 0,732, vilket är ett dugligt mått på att konstruktionen av frågor fångar samma sak (Sundell 2012). Testet visade även att om någon av frågorna exkluderades från indexet så skulle Cronbach's alpha sjunka, vilket inte är eftersträvarvärt då så höga värden som möjligt önskas (ibid.).

Tillämpning av en indexkonstruktion motiveras av att det förenklar analysen och således även förståelsen av resultaten, samt att det på ett gott sätt kan visa det samlade värdet av ett komplext fenomen (Esaiasson et al. 2012).

---

¹⁰ Respondenterna kunde svara: Instämmer helt, Instämmer delvis, Varken eller, Instämmer inte samt, Instämmer inte alls.

5.7 Kontrollvariabler

Sex kontrollvariabler kommer att bifogas i analysen för att testa så att det eventuella sambandet inte beror på andra bakomliggande variabler.

6.7.1 Utbildningsnivå

Den första variabeln som kommer kontrolleras för är utbildningsnivå. Utbildningsnivå kommer undersökas eftersom en högre utbildningsnivå hör samman med en högre sannolikhet för politiskt deltagande. Utbildning är således en av de resurser som påverkar politiskt engagemang (Burns, Schlozman & Verba 1997). Utbildningsnivå operationaliseras genom följande fråga; Vilken skolutbildning har du, respektive din mor och din far? Markera det alternativ som du anser passar bäst in på dig. Om du ännu inte avslutat din utbildning markera den du genomgår för närvarande¹¹. Frågan är formulerad och hämtad ur Riksdagsundersökningen (2010). Respondenternas uppgivna utbildningsnivå på deras föräldrar kommer dock att uteslutas ur analysen och det är enbart den egna utbildningsnivån som kontrolleras för. För undersökningen har sedan en dummyvariabel skapats där Högskole-/Universitetsutbildning samt Forskarutbildning givits siffran 1 medan övriga svar givits siffran 0.

5.7.2 Ålder

Den andra kontrollvariabeln är ålder. Respondentens ålder kontrolleras för eftersom en högre ålder kan tänkas ge en annan syn på både familjebildning och politisk ambition i förhållande till en respondent med lägre ålder. Analysen prövar således om ålder har någon signifikant påverkan på vidare man anser det viktigt med en politisk karriär eller inte. Ålder operationaliseras genom frågan; vilket år är du född?¹² Åren har sedan kodats om så att respondenternas ålder för 2014 räknats ut och blivit svaren i analysen. Åldern för 2014 motiveras med att hälften av studiens respondenter deltog i undersökningen 2014 och att 2015 relativt nyligen påbörjats.

---

¹¹ Svartalternativen var; Grundskoleutbildning, Gymnasie/folkhögskoleutbildning, Högskole-/universitetsutbildning samt Forskarutbildning.

¹² Respondenterna kunde fylla i från ”2007 eller senare” till ”1979 eller tidigare” med samtliga år inkluderade däremellan.

5.7.3 Ålder för medlemskap i förbundet

Den tredje variabeln som kontrolleras för är vidare skillnader i ambition kan förklaras av tiden som respondenterna varit medlemmar inom förbunden. Om en längre medlemstid ger en högre ambition, eftersom respondenterna således hunnit bygga ett större nätverk, och ”skolats” längre inom en politisk kultur. Variabeln operationaliseras genom frågan; Ungefär hur gammal var du när du gick med i ditt nuvarande parti? Respondenterna hur kunnat fylla i svar på hela skalan från ”7 år eller yngre” till ”36 år eller äldre”. Svartsintervallet valdes av den anledningen att respondenterna väntas befinna sig inom någon av de givna åldersgrupperna idag.

5.7.4 Förbundsuppdrag idag

Den fjärde kontrollvariabeln, om respondenterna har något uppdrag inom förbundet idag, har valts av det skälet att om de redan har ett uppdrag inom förbundet så förväntas det att dessa respondenter har en högre politisk ambition. Därför är frågan nödvändig att kontrollera för. Enkätfrågan; Besitter du något uppdrag inom förbundet idag? Fungerar som operationalisering av variabeln. Svartsalternativen var; Nej, Ja inom förbundskansliet, Ja inom förbundsstyrelsen, Ja inom distriktsstyrelsen samt Annat. Svartsalternativet ”annat” lämnade radutrymme för respondenterna att själva beskriva sitt uppdrag, om det inte kunde matchas med de övriga alternativen. Frågan har sedan kodats om till en dummyvariabel där Nej givits siffran 0 och där de övriga alternativen givits siffran 1. Att det inte kontrolleras för skillnader i vilken typ av uppdrag respondenterna besitter, motiveras med att alternativet annat uppgavs ett flertal gånger.

5.7.5 Kandidering till valet 2014

Den femte kontrollvariabeln är vidare respondenterna kandiderade till något av valen 2014. Frågan tas med för att det kan antas att om respondenterna redan kandiderat tidigare så har de en högre grad av politisk ambition. Operationalisering görs genom en enkätfråga som lyder; Kandiderade du till valet 2014? Alternativen var; Ja till landstinget, Ja till kommunfullmäktige, Ja till riksdagen, Ja, till europaparlamentet samt Nej. I analysen har alternativen sedan kodats till följande siffror; Nej har fått siffran 0 och de övriga siffran 1 och frågan har således gjorts om till en dummyvariabel. Att koda om frågan till en dummyvariabel motiveras med att denna studie undersöker politisk ambition på samtliga nivåer och således är

alla nivåer av kandidering lika viktiga. Därför kan det ifrågasättas att skalstegen skulle vara lämpliga och korrekta om frågan inte gjorts om till en dummyvariabel.

5.7.6 Partitillhörighet

Partitillhörighet är den sista kontrollvariabel och motiveras med att ideologi är något som hör samman med kvinnlig representation (Wide 2006) och därmed något som kan tänkas påverka den politiska ambitionen. Den enkätfråga som mäter partitillhörighet lyder; Är du med i något av dessa partiers ungdomsförbund? Svartalternativen på frågan var de följande; Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna, Folkpartiet, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Frågan har i enkäten kodats om till åtta dummyvariabler. Därmed har variabeln för Socialdemokraterna givits siffran 1 och de övriga partierna siffran 0. Variabeln för moderaterna har kodats på samma sätt och givits siffran 1, medan övriga partier fått siffran 0. Samma procedur har upprepats för samtliga partier. CUF är det förbund med flest antal deltagare och således har Centerpartiet valts som referensgrupp. Alltså har samtliga av de övriga variabler, förutom Centerpartiets, inkluderats i analysen. De övriga förbundens svar ska därför förstås i relation till svaren som CUFs medlemmar uppgett.

6 Resultat

I resultatdelen redovisas de samband som påvisats mellan variablerna samt hur stark förklaringspåverkan de oberoende variablerna varit på den beroende variabeln.

Tabell 1. Resultat av regressionsanalys 1. Beroende variabel: **En politisk karriär som viktig.** *Ostandardiserade b- koefficienter, standardfel inom parentes.*

Modell 1	
Kön (1 = Man)	0,114 (0,113)
Index- familjevariabeln	
Utbildning (1 = Universitetsstudier)	-0,241 (0,131)
Ålder	-0,040* (0,019)
Ålder när gick med i förbund	-0,005 (0,19)
Förbundsuppdrag idag (1 = Ja)	0,175 (0,131)
Kandiderade 2014 (1 = Ja)	0,478*** (0,135)
Partitillhörighet: SSU (1 = Ja)	0,000 (0,352)
MUF (1 = Ja)	0,459 (0,606)
Grön Ungdom (1 = Ja)	-0,071 (0,152)
SDU (1 = Ja)	0,164 (0,213)
LUF (1 = Ja)	0,228 (0,171)
Ung vänster (1 = Ja)	-1,033*** (0,229)
KDU (1 = Ja)	0,613 (0,328)
Intercept	2,838***(0,394)
N	366
R2 (Justerat)	0,127
***=P<0,001 **=P<0,01 *=P<0,05	

Modell 1

Modell 1 visar resultatet av en multivariat linjär regressionsanalys. I analysen har kön samt alla kontrollvariabler inkluderats. Värdet på R² visar hur bra en variation i den oberoende variabeln kan förklara en variation i den beroende variabeln. Ju högre värdena är på R² desto bättre är förklaringskraften hos de oberoende variablerna (Sundell 2009). I det här fallet blev värdet 0,127, vilket ska förstås som att variation i vidare man uppgett en politisk karriär som viktig eller inte kan förklaras med ungefär 12,7 % i de prövade oberoende variablerna. Ser vi till värdena (koefficienter) på de oberoende variablerna så är det *tre variabler* som har signifikant förklaringskraft. Den första av dessa är ålder. Resultaten visar ett negativt samband till ålder med den första gradens signifikansnivå, vilket innebär att vi med 95 % säkerhet kan säga att en högre ålder hör samman med lägre värden på en politisk karriär som viktig. Värdet för ålder är dock mycket lågt, vilket innebär att en enhetsökning på ålder minskar graden för hur viktigt man anser det är med en politisk karriär med 0,04 enheter, alltså väldigt lite.

Den andra variabeln som får signifikans är om man kandiderade till valet 2014. Resultaten visar ett signifikant positivt samband. Koefficienten för kandideringsvariabeln är även högre än ålder vilket betyder att om man kandiderade till valet 2014 så kan vi med 99,9 % säkerhet säga att det ger det en skalsstegsökning i den beroende variabeln med 0,478. Även det är en relativt låg påverkan.

Den tredje variabel som får signifikans är dummyvariabeln för vänsterpartiet. Koefficienten är den största av de variabler som fick signifikans och har den starkaste signifikansnivå (liksom kandidering till valet 2014 hade). Detta innebär att vi med 99,9 % säkerhet kan säga att om man är med i Ung vänster så ger det en skalsstegsminskning med 1,033 enheter i den beroende variabeln.

Resultaten är således intressanta men relativt svaga och det viktigaste för studiens syfte är koefficienten för kön. Kön har ingen signifikans, även om koefficienten är positiv. Således kan egenskapen man inte förklara högre värden på en politisk karriär som viktig och *hypotes ett får därmed stöd*.

Tabell 2. Resultat av regressionsanalys 2, subgrupps test. Beroende variabel: **En politisk karriär som viktig** *Ostandardiserade b- koefficienter, standardfel inom parentes.*

	Modell 2 Båda könen	Modell 3 Kvinnor	Modell 4 Män
Kön (1 = Man)	0,111 (0,114)		
Index- familjevariabeln	0,006 (0,016)	-0,001 (0,024)	0,017 (0,22)
Utbildning (1 = Universitetsstudier)	-0,234 (0,133)	-0,378 (0,216)	-0,116 (0,176)
Ålder	-0,040* (0,019)	-0,039 (0,030)	-0,037 (0,025)
Ålder gick med i förbund	-0,004 (0,019)	0,033 (0,032)	-0,023 (0,025)
Förbundsuppdrag idag (1 = Ja)	0,171 (0,133)	0,400* (0,188)	-0,100 (0,190)
Kandiderade 2014 (1 = Ja)	0,444*** (0,138)	0,514* (0,204)	0,473* (0,194)
Partitillhörighet: SSU (1 = Ja)	0,023 (0,354)	-0,751 (0,491)	0,732 (0,508)
MUF (1 = Ja)	-0,016 (0,742)	-0,507 (1,026)	0,909 (1,080)
Grön Ungdom (1 = Ja)	-0,069 (0,153)	-0,141 (0,218)	-0,003 (0,218)
SDU (1 = Ja)	0,165 (0,214)	-0,254 (0,370)	0,457 (0,268)
LUF (1 = Ja)	0,230 (0,172)	0,247 (0,241)	0,227 (0,247)
Ung Vänster (1 = Ja)	-0,987*** (0,233)	-1,380*** (0,297)	-0,389 (0,375)
KDU (1 = Ja)	0,602 (0,382)	0,814 (0,739)	0,465 (0,465)
Intercept	2,775*** (0,432)	2,196** (0,762)	3,022*** (0,549)
N	360	164	196
R2 (Justerat)	0,109	0,184	0,056
***=P<0,001	**=P<0,01	*=P<0,05	

Modell 2

När vi för in variabeln om familjebildning i analysen så kontrollerar vi fortfarande för den första oberoende variabelns förklaringskraft på den beroende variabeln, men påverkan granskas även med den nya variabeln (Sundell 2009). Alltså vi undersöker fortfarande hur väl kön förklarar variation och påverkan i hur viktigt respondenten uppgett en politisk karriär, men nu granskar vi även sambandet med familjevariabeln, förutom de övriga kontrollvariablerna. När vi för in familjevariabeln så är det alltså samma variabler, som från modell ett, som är signifikanta. Vi kan även se att värdet på R2 sjunkit något vilket gör att variationen i om man angett en politisk karriär som viktig nu endast kan förklaras av 10,9 % av de variabler som prövas. Att föra in familjevariabeln i analysen gav således en lägre förklarad variation i den beroende variabeln.

Huvudresultatet för modell två är att varken indexkonstruktionen av familjevariabeln eller kön kan förklara variation i den beroende variabeln. Alltså får *hypotes två stöd, inga skillnader i politisk ambition kan mätas mellan könen även när förväntan på familjebildning inkluderas i analysen.*

För att pröva studiens tredje hypotes så har ett ”subsample” analyserats. Alltså har en kontroll inom en grupp svar gjorts, i vårt fall inom gruppen kvinnor respektive inom gruppen män, för att se om skillnader återfinns där.

Modell 3

I modell tre ser vi till skillnader i enbart kvinnors svar. Från modellen kan uttydas att det är tre variabler som får signifikans och således spelar in för hur kvinnor har besvarat frågan. Dessa tre är variabeln för om man besitter uppdrag inom förbundet idag, om man kandiderade till valet 2014 och om man är med i Ung Vänster. Att ha förbundsuppdrag och att ha kandiderat har båda ett positivt samband till vidare man uppgett en politisk karriär som viktig. Det innebär att vi med 95 % säkerhet kan säga att redan ha ett uppdrag inom förbundet ger en skalökning med 0,4 enheter i hur viktigt man anser det vara med en politisk karriär. Om man kandiderade till valet 2014 så kan vi med 95 % säkerhet säga att det ger en skalökning på politisk ambition med 0,514 enheter.

Den sista och starkaste variabeln som förklarar differens i kvinnors svar är medlemskap i Ung vänster. Ett medlemskap i ung vänster ger med 99,9% säkerhet en skalminskning på 1,38 enheter i hur viktigt man graderat en politisk karriär. R2 för modellen visar att ungefär 18,4 % av variationen i kvinnors svar kan förklaras av de oberoende variablerna.

Modell 4

För män ger samma analys endast signifikans till en variabel, nämligen om man kandiderade till valet 2014. Vi kan med 95 % säkerhet säga att en man som kandiderade till valet 2014 uppgett en skalökning med 0,473 enheter gällande en politisk karriär som viktig.

I övrigt skiljer sig mäns svar från kvinnors då varken medlemskap i Ung vänster eller att redan ha ett uppdrag inom förbundet ger någon effekt på deras uppfattning om en politisk karriär som viktig. R2 värdet visar att 5,6 % kan förklara variationen i den beroende variabeln, vilket är lägre än för kvinnor.

Huvudresultatet från modell tre och fyra är dock att inga skillnader kan kopplas till familjevariabeln. Alltså finns det inga skillnader mellan kvinnor i deras förväntan på familj som är signifikanta till en minskad grad av politisk ambition. Detta är även gällande när vi bara ser till män. Därmed får *hypotes tre stöd*, då inga skillnader kan uppmätas mellan kvinnor respektive mellan män i deras politiska ambitioner när vi kontrollerar för förväntan på familjebildning¹³

---

¹³ Skillnader i hur kvinnor och svarat har även kontrollerats för med familjevariabeln som beroende variabel. Där blev kön inte heller signifikant. Tabellen för resultatet är bifogad i appendix.

7 Analys/diskussion och slutsats

7.1 Analys och diskussion

Studiens syfte var att pröva teorin om differentierade socialiseringsprocessers giltighet inom en annan kontext än en amerikansk samt att se om en naturlig selektion uppstår hos de kvinnor som har störst förväntan på familjebildning. Studien undersökte detta genom tre hypoteser. Den första var H1: Inom en relativt jämställd politisk kontext så kommer inga signifikanta skillnader i politisk ambition finnas mellan könen. Denna hypotes fick belägg i tabell ett, där vi kunde se att inga skillnader mellan kvinnor och mäns politiska ambitioner kunde kopplas till kön.

Den andra hypotesen för studien var H2: Inom en relativt jämställd politisk kontext kommer inte heller signifikanta skillnader i politisk ambition finnas mellan könen, när förväntan på familjebildning inkluderas i analysen. Denna hypotes fick stöd i tabell två, modell två, som visade att inga skillnader till varken kön eller familjebildning blev signifikanta i analysen.

Den tredje hypotesen som studien prövade var H3: Inom en relativt jämställd politisk kontext så kommer inga skillnader heller att finnas separat mellan kvinnor i deras politiska ambitioner, när förväntan på familjebildning tas med i analysen. Liksom att inga skillnader kommer att finnas separat mellan män i deras politiska ambitioner, när förväntan på familjebildning tas med i analysen. Denna hypotes prövades i tabell två, modell tre och modell fyra. Den visade mycket riktigt att inga skillnader kunde ses inom varken gruppen kvinnor eller gruppen män när förväntan på familjebildning testades påverka politisk ambition. Således kan vi utesluta att en naturlig selektion sker bland kvinnor då inga indikatorer visar för att så skulle vara fallet.

När vi kopplar hypoteserna till studiens huvudsyfte så kan vi förstå resultaten på två sätt. Antingen kan vi tolka det som att teorin om differentierade socialiseringsprocesser utfall på ambitionen inte alls är gällande inom en svensk kontext. Med dettas menas att skulle teorin vara gällande så skulle det finnas signifikanta skillnader mellan könen i deras politiska ambitioner även inom Sverige. Studien resonerar dock att resultaten kan visa det motsatta. Nämligen att teorin om en differentierad socialiseringsprocess som betydelsefull för politisk

ambition får belägg. Detta motiveras med att även om vi kan anta att det alltså finns skillnader mellan kvinnor och mäns socialiseringsprocesser så har de faktorer som påvisats påverka ambitionen, inom teorin, jämnats ut inom Sverige. Eftersom den kvinnliga representationen är *relativt hög* inom Sverige, vilket torde höras samman med de åtgärder som vidtagits för att minska skillnaderna mellan könen. Såsom att en allmän barnomsorg, en generös föräldraförsäkring och en tvåförsörjarmodell torde minska förväntan på familjebildning som något hämmande för en politisk karriär. Skulle vi inte ha vidtagit dessa åtgärder, kan ambitionen tänkas vara differentierad mellan kvinnor och män till följd av socialiseringsprocesser. Därför skulle resultaten kunna ses som att teorin får stöd även när den appliceras på en svensk kontext.

Gällande studiens övriga resultat så behöver vi diskutera det negativa signifikanta samband som fanns för medlemmar inom Ung vänster på politisk ambition och hur det ska förstås. Till att börja med ser vi därför över populationens bortfall.

Tabell 4. Bortfallsanalys. Den vänstra sidan visar förbundens medlemsantal och siffror angående medlemmar*. Den högra sidan visar studiens deltagare.

Parti	Kvinnor	Män	Genom- snittsålder	Totalt	Kvinnliga deltagare	Manliga deltagare	Genom- snittligt födelseår	Totalt
SSU	5448	5938	Vet ej	11386	6	5	1991	12 (0,1 %)
CUF	699	889	18 år	1608 ¹⁴	72	90	1992	163 (10 %)
MUF	5968	7149	16-18 år	13117	2	2	1994	4 (0,03 %)
KDU	1497	1689	Flest mellan 6- 25 år	3186	3	8	1989	11 (0,3 %)
Ung vänster	1960	1540	Ungefär 16-18 år	3500	18	11	1992	29 (0,8 %)
SDU	1217	3837	21,4 år	5054 ¹⁵	10	27	1992	37 (0,7 %)
Grön ungdom	4190	2122	19,3 år	6312	39	34	1994	77 (1,2 %)
LUF	669	1221	Flest mellan 6- 25 år	1890	30	29	1993	60 (3,1 %)
Summa	21 648	24 385		46 053	180	206	1993	393 ¹⁶ (1 %)

* Uppgifterna är i vissa fall ungefärliga och baserade på information från förbunden.

¹⁴ 1696 är förbundets totala antal men 88 saknade giltig mailadress. 20 medlemmar har inte uppgett kön.

¹⁵ 136 personer nåddes då SDU endast skickade ut enkätlänken till personer med förtroendeuppdrag.

¹⁶ Eftersom 7 personer uppgett alternativet ”Annat” på könstillhörighet så blir deltagartotalen 393, istället för 386 personer som enbart är kvinnor och män. 474 blev det totala antalet deltagare.

Som vi kan se från tabellen är bortfallet väldigt högt. Specifikt för Ung vänster så når deltagarantalet inte ens upp till 30 stycken, som kan ses som en miniminivå för att analysera svar med korrekta resultat (Esaiasson et al. 2012). Alltså bör de signifikanta skillnaderna för ung vänster förstås med försiktighet. Gällande Ung vänster överlag så var det även det förbund som var mest avigt inställda till att delta i studien, och det verkade som att negativa kopplingar fanns till begreppet ”karriär”. När studien såldes in som en mätning på politiskt engagemang i kombination med föräldraskap så blev bemötandet lite lättare. Alltså kan vi tänka oss att det negativa utfallet för medlemmar inom ung vänster även har något att göra med frågans karaktär. Att en politisk karriär inte är något att eftersträva för Ung vänsters medlemmar överlag, och särskilt inte för kvinnor. Därför kan det finnas en begränsning i hur studiens beroende variabel formulerats, vilket är något som behöver tas i beaktande gällande studiens resultat.

Gällande partitillhörighet överlag så är det väldigt ojämnt fördelat i vilket förbund respondenterna tillhörde, vilket kan tänkas ha påverkan resultaten. Alltså att eftersom hälften av studiens respondenter var medlemmar från CUF så hade möjligtvis resultaten blivit annorlunda om till exempel hälften av studiens respondenter istället var medlemmar i Ung vänster, då deras svar fick signifikans i analysen. Det här är således en begränsning med undersökningen som krävs att tas i beaktande för studiens resultat.

Gällande bortfallet överlag så kan vi även se att det är väldigt högt. Därför behöver studiens resultat även förstås med viss försiktighet av den aspekten. Dock har allt gjorts för att alla medlemmar skulle nås av undersökningen, såsom att länken till enkäten skickats till alla förbund och distrikt, trots att några av distrikten sagt nej på förhand. När enkäten har försökt förmedlas till förbunden har den även sålts in som möjlig att fungera som en intern undersökning. Upprepade telefonsamtal och mail har gjort att enkäten slutligen förmedlats i den utsträckning som skett.

Det turbulenta politiska läget som var rådande under enkätens distribuering bör även förstås som förklaring till lite av bortfallet. Länken till enkäten bifogades till samtliga ungdomsförbund, den 2 december 2014, samma dag som regeringens budgetförslag röstades ned. Detta ledde till att Stefan Löfven den 3 december förklarade att nyval skulle utlysas den 28 december (Larsson 2014). Endast dagarna innan utlysningen av det förväntade nyvalet så offentliggjordes istället att det slutits avtal mellan regeringen och allianspartierna, vilket

öppnade upp möjligheten för minoritetsregeringar att få igenom framtida budgetförslag, vilket i sin tur ledde till att nyvalet avblåstes den 27 december 2014 (Larsson 2014). Detta kan vara en bidragande orsak till att enkäten inte distribuerats inom alla förbund förens den 8 januari 2015, vilket även påverkat antalet påminnelser som varit möjliga att skickas ut. Påminnelser skedde därför vid två tillfällen. Den 21a januari och den 2a februari, ombads förbunden att påminna deras medlemmar att besvara enkäten.

Även det interna bortfallet bör ses som en begränsning för studien då det blev relativt högt. 81 av respondenterna som deltog i studien avslutade nämligen aldrig undersökningen eftersom de lämnade frågan om könstillhörighet obesvarad. Vad det beror på är svårt att säga men har kanske något att göra med respondenternas intresse för studien. Alltså att en respondent eventuellt började fylla i enkäten på telefonen eller liknande och sen blev upptagen av något annat och således tappade intresse för undersökningen.

7.2 Slutsats

Med förståelse för undersökningens begränsningar så bör vi se studiens resultat med viss försiktighet. Det har redan spekulerat kring varför inga skillnader i ambitionen kunde uppmätas och varför inga skillnader fanns till familjevariabeln. Vi har incitament att tro att Sveriges välfärdssystem och andra institutionella och kulturella förklaringar kan vara bidragande till detta och att teorin om differentierad socialisering som påverkan på politisk ambition ändå kan vara giltig.

Vi kan även tänka att inga skillnader uppmättes för att kvinnans roll i familjen som förklaring på en lägre grad av ambition även fått motstridiga resultat inom den amerikanska forskningen, vilket påvisats under tidigare forskning. Således har vi bara provat kvinnans roll i familjen inom teorin om socialiseringsprocesser snarare än de andra faktorerna som också kan inverka. Dock torde det vara mest rimligt att undersöka kvinnans roll i familjen inom den svenska kontexten eftersom frågan om fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet varit så väldiskuterad inom Sverige. Könstraditionella uppdelningar är fortfarande påtagliga, vilket torde påverka det politiska deltagandet (Wide 2006:97). Rapporter visar även att kvinnans roll vid föräldraskap ses som självklar, medan mannen kan navigera sig igenom de förväntningar som finns på föräldraskapet, så att det anpassas efter hans förutsättningar (Björk 2013; SOU 2014:6). Denna normativa uppfattning om kvinnan som förälder torde även vara bidragande

till att det alltså är kvinnor som tar ut den största delen av föräldrapenningen och lägger ned mer tid, än män, på barnomskötseln (SOU 2014:6).

Även om inte testade för andra faktorer såsom exempelvis upplevd kvalificering så prövar ändå hypotes ett den generella ambitionen mellan könen, utan att familjevariabeln var inkluderad i analysen. Resultatet blev som sagt att inga skillnader kunde kopplas till kön. Så därför torde vi även kunna anta att de differentierade socialiseringsprocesserna jämnats ut när de kommer till övriga faktorer påverkan på ambitionen.

Studien har, oavsett om dess resultat behövs förstås med viss försiktighet, bidragit med information kring politisk ambition, på en population som även var utan ett politiskt mandat. Studien har även bidragit med att pröva teorin om differentierade socialiseringsprocessers giltighet inom Sverige. Och kan därför säga; inga skillnader i politisk ambition finns mellan könen och trots att könstraditionella uppdelningar existerar inom familjen så hämmas inte den kvinnliga politiska ambitionen när förväntan på familjebildning undersökts liksom även tidigare forskning utifrån en svensk kontext pekat på (Öhberg, 2011; Hansson 2012). Det här är mycket positiva nyheter för utvecklingsarbetet som kvarstår med att nå en *helt jämn* representation inom Sverige. Förhoppningsvis är det bara en tidsfråga innan vi når dit.

7.3 Förslag till vidare forskning

Eftersom studien kan påtalas vara av en explorativ karaktär så är det nödvändigt med vidare forskning inom området. Det som visar sig uppenbart för att ytterligare förstå om teorin är applicerbar på Sverige, eller hur vi ska tolka resultaten, är att undersöka om det är mekanismer från de offentliga åtgärderna, som ger en utjämningsseffekt på en differentierad socialisering och som således bidrar till att förklara den relativt jämna politiska representationen. Eller om vi bara ska förstå Sveriges höga representation av andra orsaker.

Ett förslag till vidare forskning är att teorin om differentierade socialiseringsprocesser kan prövas genom att jämföras med ett annat land med hög kvinnlig politisk representation men som i övrigt skulle skilja sig kontextuellt från Sverige. Skulle inga skillnader finnas där i ambitionen mellan kvinnor och män så skulle vi således kunna utesluta att teorin får stöd även inom Sverige. Då skulle vi således tänka att den relativt höga kvinnliga representationen inom Sverige kan förstås av andra skäl och inte av att utjämnandet av differentierade

socialiseringsprocesser är bidragande. Samma eller liknande forskning som denna skulle även kunna göras på en större och mer varierad population inom Sverige. För att kunna fastställa att ambitionen är densamma mellan kvinnor och män utan ett på förhand uttryckt politiskt intresse.

8 Referenser

Björk, S. (2013). Doing Morally Intelligible Fatherhood: Swedish Fathers' Accounts of Their Parental Part- Time Choices. *Men's Studies Press*, 11 (2), 221-237. doi: 10.3149/fth.1102.221

Burns, N., Schlozman, K. L. & Verba, S. (1997). The Public Consequences of Private Inequality: Family Life and Citizen Participation. *The American Political Science Review*, Vol 91 (2), 373- 389.

Campbell, D. E. & Wolbrecht, C. (2006). See Jane Run: Women Politicians as Role Models for Adolescent. *The Journal of Politics*, Vol 68 (2), 233-247.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Fox, R. L. & Lawless, J. L (2004). Entering the Arena? Gender and the Decision to Run for Office. *American Journal of Political Science*, Vol 48 (2), 264-280

Fox, R. L., Lawless, J. L., & Feeley, C. (2001). Gender and the Decision to Run for Office. *Legislative Studies Quarterly*, Vol 26 (3), 411-435.

Fox, R. L. & Lawless, J. L. (2014). Reconciling Family Roles with Political Ambition: The New Normal for Women in Twenty- First Century U.S. Politics. *The Journal of Politics*, Vol 76 (2), 398-414

Fox, R. L. & Lawless, J. L. (2014 B). Uncovering the Origins of the Gender Gap in Political Ambition. *American Political Science Review*, Vol 108 (3). 499-519.

Freidenvall, Lenita. Sweden: Step by Step – Women's Inroads into Parliamentary Politics. I Dahlerup, Drude & Leyenaar, Monique (red.) (2013). *Breaking male dominance in old democracies*. Oxford: oxford university press (97-123).

Fulton, S. A., Maestas, C. D., Maisel, S. L. & Stone, W. J. (2006). The Sense of a Woman:

Gender, Ambition and the Decision to Run for Congress. *Political Research Quarterly*, Vol 59 (2), 235-248

Hansson, J. (2010). Gender Equity of Perceived Career and Influence Opportunities among Political Elites: The Case of Swedish Parliamentarians. *European Sociological Review*, 27 (3), 307-326. doi: 10.1093/esr/jcq009

Holman, M., R. & Schneider, M. C. (2014). Experimental Investigations of the Gendered Political Ambition Gap. Working draft.

Hooge, M., Stolle, D., Stouthuysen, P. (2004). Head Starts in Politics. The Recruitment Function of Youth Organizations of Political Parties in Belgium (Flanders). *Party politics*, Vol 10 (2), 193-212.

International –Parliamentary Union (2015). Women in national Parliaments. <http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm> (Hämtad 2015- 03-07)

International –Parliamentary Union (2015). Women in national Parliaments. <http://www.ipu.org/wmn-e/world.htm> (Hämtad 2015- 03-08)

Johansson, S. (2000). *Genusstrukturer och lokala välfärdsmodeller: fyra kommuner möter omvandlingen av den offentliga sektorn*. Diss. Uppsala universitet.

Larsson, M. J (2014) Så fungerar decemberöverenskommelsen. DN. 27 december. <http://www.dn.se/nyheter/politik/sa-fungerar-decemberoverenskommelsen/> (Hämtad 2014-12-29).

Lawless, J. L. & Fox, R. L. (2005). *It Takes a Candidate: Why Women Don't Run for Office*. Cambridge: Cambridge University Press

Lawless, J. L.& Fox, R. L (2008) Why Are Women Still Not Running For Public Office?. *Issues in Governance Studies*, Vol 16, 1-20.

SOU 2014:6. *Män och jämställdhet*. Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer.

Sundell, A. (2009). *Guide: Regressionsanalys*, 21 December.
<https://spssakuten.wordpress.com/2009/12/21/regressionsanalys-1/> (Hämtad 2015- 02- 26).

Sundell, A. (2012). *Guide: Konstruera ett index från flera variabler*, 28 april.
<https://spssakuten.wordpress.com/2012/04/28/guide-konstruera-ett-index-fran-flera-variabler/>
(Hämtad 2015-02- 26).

Söderberg, M., Lundgren, I, Christensson, K. & Hildingsson, I. (2013). Attitudes toward fertility and childbearing scale: an assessment of a new instrument for women who are not yet mothers in Sweden. *BMC Pregnancy and Childbirth* 13:197. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:668868/FULLTEXT01.pdf>

Thomas, S. (2002). The Personal Is the Political: Antecedents of Gendered Choices of Elected Representatives. *Sex Roles*, Vol 47 (7/8). 343-353.

Valmyndigheten (2015). Val till Riksdagen – Röster.
<http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/> (Hämtad 2015- 02- 23).

Wide, J. (2006). *Kvinnors politiska representation i ett jämförande perspektiv. Nationell och lokal nivå*. Diss., Umeå universitet.

World Economic Forum. (2014). Sweden. Gender Gap Index 2014.
<http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2014/economies/#economy=SWE>
(Hämtad 2014-12-27)

Öhberg, P. (2011). *Politiker med karriärambitioner – en omöjlig självklarhet. En studie om karriärsambitioner i den representativa demokratin*. Diss., Göteborgs universitet.

Riksdagsundersökningen (2010). *Multidisciplinär Forskning om Opinion och Demokrati*. Göteborgs Universitet. Statsvetenskapliga institutionen.

Mod-institutets politikerundersökning (2012). Multidisciplinär Forskning om Opinion och Demokrati. Göteborgs Universitet. Statsvetenskapliga Institutionen.

9 Appendix

Tabell 3. Resultat av regressionsanalys 3. Beroende variabel: **Index- familjevariabeln.**
Ostandardiserade b- koefficienter, standardfel inom parentes.

	Modell 7 Båda könen	Modell 8 Kvinna	Modell 9 Man
Kön	-0,073 (0,389)		
Utbildning	-0,855 (0,453)	-0,201 (0,751)	-1,274* (0,594)
Ålder	0,036 (0,065)	-0,069 (0,103)	0,099 (0,087)
Ålder gick med i förbund	-0,075 (0,065)	-0,177 (0,111)	-0,041 (0,084)
Förbundsuppdrag idag	-0,623 (0,450)	-1,341* (0,648)	0,154 (0,647)
Kandiderade 2014	0,591 (0,474)	1,482* (0,707)	-0,081 (0,672)
Viktig politisk karriär	0,066 (0,183)	-0,010 (0,281)	0,196 (0,252)
Partitillhörighet: SSU	-0,753 (1,201)	0,147 (1,704)	-1,606 (1,736)
MUF	1,428 (2,521)	2,576 (3,529)	-0,807 (3,682)
Grön Ungdom	-0,729 (0,519)	-1,450 (0,740)	-0,189 (0,740)
SDU	0,623 (0,727)	1,842 (1,267)	-0,051 (0,921)
LUF	-0,073 (0,586)	0,385 (0,831)	-0,498 (0,842)
Ung Vänster	-0,611 (0,811)	-1,059 (1,088)	-0,228 (1,279)
KDU	1,286* (1,301)	1,162 (2,552)	1,410* (1,552)
Intercept	10,261***(1,452)	14,164*** (2,434)	8,035*** (1,928)
N	360	164	196
R2 (Justerat)	0,000	0,022	-0,024

***=P<0,001   **=P<0,01